Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Faunabeheereenheid Noord-Holland
T.a.v. Dhr. D. Karelse
Spaarne 17
2011CD Haarlem

Gedeputeerde Staten
SVT/VG/OMG
Tel. nummer: 0800 99 867 34
servicepunt-svt@noord-holland.nl

Verzenddatum
2 - APR. 2015

Kenmerk
577936/590861

Uw kenmerk
FBE/DK/20150304

Betreft: Ontheffing ex artikel 68 van de Flora- en faunawet, voor het verjagen met ondersteunend afschot van **grauwe gans** (*Anser anser*), **brandgans** (*Branta leucopsis*), **Canadese gans** (*Branta canadensis*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen;
Flora- en faunawetbesluit: 14 (2015)

Geacht Bestuur,

Op 6 maart 2015 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing ex artikel 68 Flora- en faunawet (hierna: Ffwet) ontvangen, welke bij ons is geregistreerd onder kenmerk 577936/578415. In deze aanvraag verzoekt u om een ontheffing ex artikel 68 Ffwet om maatregelen ter voorkoming en bestrijding van schade veroorzaakt door **grauwe gans** (*Anser anser*), **brandgans** (*Branta leucopsis*) en **Canadese gans** (*Branta canadensis*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen uit te kunnen voeren. Deze maatregelen staan opgenomen in het Ganzenbeheerplan 2015-2020 (hierna: GBP) dat op 3 maart 2015 door ons is goedgekeurd. 27 maart 2015 hebben wij van u een aanvulling op de aanvraag ontvangen (ons kenmerk 577935/592900) waarna wij op 30 maart nog een tweede aanvulling hebben ontvangen (ons kenmerk 577935/592897).

Het betreft een ontheffing voor het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid in de provincie Noord-Holland. De ontheffing is aangevraagd voor de periode tot 3 maart 2020 en zal jaarlijks worden gebruikt vanaf 1 maart tot 1 november, conform het provinciaal beleid en het GBP.

U vraagt in relatie tot **grauwe gans** en **brandgans** ontheffing van:
a) de verboden genoemd in artikel 9 Ffwet (verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daarop op te sporen van beschermde inheemse diersoorten);

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

b) de verboden genoemd in artikel 10 Ffwet (verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde inheemse diersoorten);
c) het bepaalde in artikel 5 lid 1 sub a en b van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren om middelen bedoeld in artikel 72, lid 1 Ffwet waarmee dieren mogen worden gevangen of gedood aan te wijzen;
d) het bepaalde in artikel 7 lid 9 sub a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (verbod gebruik geweer voor zonsopgang en na zonsondergang). U vraag ontheffing om het geweer te mogen gebruiken van één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang;
e) het bepaalde in artikel 74 lid 1 sub c Ffwet (verbod op het gebruik van het geweer op zon- en feestdagen). U vraagt ontheffing om het geweer ook op -zon en feestdagen te kunnen gebruiken;
f) het bepaalde in artikel 72 lid 5 Ffwet in samenhang met artikel 5 lid 1 van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren. U vraagt ontheffing om naast de toegelaten middelen ook voerplaatsen, lokmiddelen, akoestische lokinstrumenten en kunstmatige lichtbronnen in te mogen zetten. Dit verzoek geldt alleen in het geval waarin bij de uitvoering sprake is van populatiebeheer.

U vraagt in relatie tot **Canadese gans** ontheffing van:
g) het bepaalde in artikel 7 lid 9 sub a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (verbod gebruik geweer voor zonsopgang en na zonsondergang). U vraag ontheffing om het geweer te mogen gebruiken van één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang;
h) het bepaalde in artikel 74 lid 1 sub c Ffwet (verbod op het gebruik van het geweer op zon- en feestdagen). U vraagt ontheffing om het geweer ook op -zon en feestdagen te kunnen gebruiken.

In het kader van beheer en schadebestrijding ter voorkoming van schade aan gewassen gelden reeds de volgende vrijstellingen:
- Landelijke vrijstelling voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Ffwet) en doden (artikel 9 Ffwet) van Canadese gans;
- Provinciale vrijstelling voor het opzettelijk verontrusten (artikel 10 Ffwet) van brandgans en grauwe gans.

U verzoekt ons om de door u gevraagde aanwijzing en ontheffing te baseren op de integrale tekst van uw GBP.

Besluit

In de onderstaande brief en het bijgevoegde besluit behandelen wij uw aanvraag en besluiten wij uw verzoek te honoreren voor wat betreft de ontheffing op grond van artikel 68. Nu in deze aanvraag geen sprake is van populatiebeheer wordt onderdeel f) van uw aanvraag, ten aanzien van voerplaatsen, lokmiddelen, akoestische lokinstrumenten en

kunstmatige lichtbronnen, in deze ontheffing buiten beschouwing gelaten. Aangezien het opzettelijk verontrusten van grauwe gans en brandgans al mogelijk is op grond van de provinciale vrijstelling, en het opzettelijk verontrusten en doden van Canadese gans al mogelijk is op grond van de landelijke vrijstelling wordt dit niet nogmaals ontheven.

Wettelijk kader

Artikel 68

Op grond van artikel 68 van de Ffwet kunnen Gedeputeerde Staten, wanneer er een in de wet genoemd belang in het geding is, onder bepaalde voorwaarden voor wat betreft beschermde inheemse diersoorten ontheffing verlenen van het bepaalde bij of krachtens de artikelen 9 tot en met 15, 15a, 15b, tweede lid in samenhang met het eerste lid, 16, 17, 18, 53, eerste lid, onderdelen c en d, 72, vijfde lid, en 74.

De wet stelt hierbij als voorwaarde dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding en dat het Faunafonds is gehoord.
De in artikel 68 van de wet genoemd belangen zijn:

a) in het belang van de volksgezondheid en openbare veiligheid;
b) in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
c) ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren;
d) ter voorkoming van schade aan flora en fauna;
e) met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen belangen (deze belangen zijn vastgelegd in artikel 4, eerste lid onderdeel a t/m f van het "Besluit beheer en schadebestrijding dieren").

Landelijke vrijstelling

Op grond van artikel 65, eerste lid, sub a van de Ffwet kunnen beschermde inheemse diersoorten worden aangewezen die in het gehele land schade aanrichten. Het is voor de grondgebruiker op grond van artikel 65, lid 3 (zogeheten landelijke vrijstelling) toegestaan af te wijken van de in artikelen 9, 10, 11 en 12 opgenomen verboden ten aanzien van de desbetreffende soorten.

Het is op grond van de landelijke vrijstelling toegestaan om in afwijking van de artikelen 9 en 10 van de Ffwet onder meer de Canadese gans opzettelijk te verontrusten en te doden ter voorkoming van dreigende schade aan gewassen.

Provinciale vrijstelling

Op grond van artikel 65, vierde lid, van de Ffwet is op 22 september 2014 de "Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland 2014" vastgesteld. Het is voor de grondgebruiker bij deze provinciale vrijstelling toegestaan om in afwijking van artikel 10 Ffwet onder meer grauwe gans en brandgans opzettelijk te verontrusten ter voorkoming van dreigende schade aan gewassen.

Rijks- en provinciaal beleid

De afgelopen jaren is de populatie van diverse ganzensoorten welke het gehele jaar in Nederland verblijven en broeden (jaarrond verblijvende ganzen) sterk toegenomen. Deze groei heeft geresulteerd in een toename van de door deze soorten veroorzaakte schade aan onder andere (landbouw-)gewassen. Dit is reden geweest voor het schrijven van een breed scala aan rijks- en provinciale beleidsstukken. Deze beleidsstukken schetsen het beleidskader waaraan getoetst moet worden bij het beoordelen van de onderhavige aanvraag.

Rijksbeleid

Handreiking overzomerende ganzen (2007)
De toenemende schade veroorzaakt door jaarrond verblijvende ganzen was voor de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (thans EZ) aanleiding om nieuw beleid te ontwikkelen.

"*(.....)*
Het hoofddoel van het beleid is de voorkoming van de schade, en niet de beperking van de ganzenpopulaties per sé. Dit is echter in sommige gebieden wel één van de in de, door het beleidskader geschreven, handreiking voorgestelde maatregelen.
Deze handreiking dient ter ondersteuning van provincies en faunabeheereenheden om op lokaal niveau beleid ten aanzien van overzomerende ganzen te kunnen formuleren. Het is aan de provincies en faunabeheereenheden om per gebied de optimale combinatie van maatregelen te treffen om zo de schade aan de (landbouw) gewassen te beperken."

Provinciaal beleid

Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland (2007) (hierna: Beleidsnota)
Deze beleidsnota beschrijft ons beleid bij gebruikmaking van de aan ons toegekende bevoegdheden in het kader van de Ffwet. In paragraaf 7.6.3 is aangegeven:
"GS zullen ontheffingen verlenen voor het doden van diersoorten onder de noemer populatiebeheer als dit het voorkomen van schade aan de erkende belangen (zie hoofdstuk 8) tot doel heeft. Dit alleen op basis van een faunabeheerplan, waarin een goed onderbouwde berekening

van de gewenste populatie is opgenomen. Nadrukkelijk dient in het faunabeheerplan te worden gemotiveerd dat populatiebeheer een noodzakelijk middel is om schade te voorkomen of te bestrijden. Voor populatiebeheer als doel op zich zal geen ontheffing worden verleend.

Over de ganzenproblematiek zijn GS van mening dat de problematiek zo sterk is toegenomen, dat een faunabeheerplan alleen niet voldoende is. Daarom wordt voor overzomerende ganzen een eigen beleidskader opgesteld. In dit beleidskader worden specifiek beleid en maatregelen geformuleerd inzake de problematiek van overzomerende ganzen. GS zullen het beleidskader ontwerpen samen met de betrokken partijen in het veld, waaronder Faunabeheereenheid, landbouw, natuurbescherming, Schiphol, Faunafonds, aanliggende provincies, LNV en Rijkswaterstaat."

Het in de Beleidsnota genoemde beleidskader heeft de vorm gekregen van het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland dat 27 mei 2014 door ons is vastgesteld.

Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland
Het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland schetst een handelingskader waarbinnen schade, veroorzaakt door ganzen, voorkomen en bestreden kan worden. In het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland hebben we in hoofdstuk 5 de mogelijk in te zetten maatregelen verder uitgewerkt.

"5.8 Schadebestrijding op schadelocaties
Er kan zich bij een agrarisch bedrijf belangrijke schade (definitie Faunafonds) voordoen of door middel van een schadehistorie aannemelijk gemaakt worden dat belangrijke schade te verwachten is. In dergelijke gevallen zullen wij de mogelijkheid bieden, onder voorwaarden, aan verjaging ondersteunend afschot te plegen. Wij achten het gebruik van lokvogels niet gewenst in het geval van schadebestrijding op schadelocaties en zullen dit niet toestaan in de vrijstelling, aanwijzing of ontheffing voor deze vorm van afschot. Alvorens sprake kan zijn van aan verjaging ondersteunend afschot zullen wij jaarrond de inzet van werende en verjagende middelen verlangen conform de eisen die het Faunafonds in de zomerperiode eist. Een ontheffing mag pas gebruikt worden als aan eventuele eisen voor de inzet van werende en verjagende middelen voldaan is. Zowel bij overwinterende als jaarrond verblijvende ganzen is het mogelijk schade op percelen te bestrijden. Met het geweer bestrijden van schade op perceelsniveau is echter niet bedoeld om de populatie te verkleinen. Voor aan verjaging ondersteunend afschot gelden de volgende beperkingen op verjaagacties: per verjaagactie mogen per verjaagperceel niet meer dan vijf geweerdragers worden ingezet en niet meer dan vier vogels per ingezet geweer worden gedood. Als de te

verjagen vogels zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd. Bij opnieuw invallende dieren vangt een nieuwe verjaagactie aan. Wij kunnen overwegen personen of categorieën van personen aan te wijzen om 'aan verjaging ondersteunend afschot' als maatregel uit te voeren."

Faunabeheerplan

Na vaststelling door u heeft u op 22 december 2014 uw GBP ter goedkeuring aan ons aangeboden. Bij brief van 26 januari 2015 heeft het Faunafonds hierover een positief advies uitgebracht (559895/553573) en op 3 maart 2015 hebben wij uw GBP, met een aantal voorbehouden, goedgekeurd, zoals bedoeld in artikel 30 van de Ffwet.

In dit GBP zet u, onder andere, uitgebreid uiteen wat voor schade is ontstaan aan gewassen door ganzen, welke inspanningen de afgelopen jaren zijn geleverd om te pogen deze schade te beperken en welke maatregelen u nu nodig acht om de schade verder te beperken. Hierbij wordt een samenstel van maatregelen voorgesteld, van minder ingrijpende maatregelen zoals het inzetten van preventieve maatregelen tot het inzetten van populatiebeheer door onder andere afschot.

In ons hiervoor genoemde besluit van 3 maart 2015 hebben wij bepaald dat ontheffingsaanvragen op basis van dit GBP aangevuld dienen te zijn met een aanvullende onderbouwing met betrekking tot het gebruik van het geweer voor het doden van nijlganzen en uitvoering van maatregelen voor zonsopgang en na zonsondergang.

Uitvoeringsgebied

De ontheffing is aangevraagd voor het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid in de provincie Noord-Holland.

Advies Faunafonds

Op grond van artikel 68, lid 1, van de Ffwet moet het Faunafonds worden gehoord wanneer GS op grond van artikel 68 een besluit nemen.

Op 26 januari 2015, onder nummer 559895/553573, hebben wij het advies van het Faunafonds over het GBP ontvangen waarin het Faunafonds aangeeft dat het van oordeel is dat het GBP een degelijk stuk is. Het Faunafonds adviseert om het GBP en de daaraan gekoppelde ontheffingen goed te keuren. Een kopie van het advies is als bijlage bij deze brief gevoegd (bijlage 1).

Naar aanleiding van uw eerdere aanvraag van 11 april 2013 (uw kenmerk FBE/DK/20130410) voor het vangen en doden van diverse ganzensoorten is het Faunafonds gehoord over deze specifieke aanvraag. Hierbij werd door het Faunafonds aangegeven dat het positieve advies op het desbetreffende faunabeheerplan ook kan worden gezien als een positief advies over de ontheffingen welke nodig zijn om de in het faunabeheerplan beschreven maatregelen uit te kunnen voeren. Nu het Faunafonds een positief advies heeft uitgebracht over het GBP en met het oog op het zojuist weergegeven eerdere standpunt van het faunafonds is voor onderhavige aanvraag niet opnieuw een advies van het Faunafonds ingewonnen.

Aanvraag

De door u aangevraagde ontheffing maakt onderdeel uit van een pakket aan maatregelen voor het bestrijden en voorkomen van schade aan (landbouw-)gewassen door ganzen. De combinatie van maatregelen in het pakket moet zorgen voor een effectieve aanpak. U geeft in uw GBP aan dat elke maatregel op zichzelf niet voldoende resultaat zal opleveren. Binnen het pakket worden de maatregelen volgens een prioritering uitgevoerd. Het doden van ganzen vindt alleen plaats als alle andere maatregelen niet voldoende blijken te zijn.

Het pakket aan maatregelen bestaat uit:

1. Preventieve maatregelen (werende en verjagende middelen, inrichtingsmaatregelen);
2. Nestbehandeling;
3. Verjagen van ganzen met ondersteunend afschot;
4. Populatiebeheer door middel van het geweer en vangacties.

Voor de volgende maatregelen is, ter voorkoming en bestrijding van schade aan (landbouw-)gewassen, door ons al eerder een vrijstelling of ontheffing verleend:

- Voor het opzettelijk verontrusten van onder andere grauwe en brandgans voorziet de provinciale vrijstellingsverordening van 22 september 2014;
- Voor het uitvoeren van nestbehandeling van grauwe en brandgans voorziet de provinciale vrijstellingsverordening van 22 september 2014;
- Voor het opzettelijk verontrusten, doden en plegen van nestbehandeling bij nesten van Canadese gans voorziet de landelijke vrijstelling.

Voor de overige maatregelen vraagt u aparte ontheffingen aan. Dit betreft:

- Verjagen met ondersteunend afschot van grauwe gans, kolgans en brandgans op kwetsbare gewassen in de winterperiode;

- Afschot van koppelvormende grauwe gans en brandgans;
- Afschot van grauwe gans en brandgans in de zomerperiode;
- Vangen en doden met behulp van CO2 van grauwe gans en brandgans in de ruiperiode;
- In aanvulling op de vrijstelling de uitvoering van bovenstaande ontheffingen op zon- en feestdagen en een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang voor Canadese gans.

Overwegingen

Zoals in artikel 68 van de Ffwet staat omschreven moet aan een aantal voorwaarden zijn voldaan voordat een ontheffing van de eerder genoemde verbodsartikelen kan worden afgegeven. Naast de in de wet genoemde afwegingen dienen de in de aanvraag beschreven handelingen aan te sluiten bij het Flora- en faunabeleid dat vastgesteld is in de Beleidsnota en het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland. Hieronder zullen de verschillende afwegingen beschreven worden.

Schade aan wettelijk belang

Bij het afgeven van ontheffingen, op grond van artikel 68, van de verboden van de Ffwet is het van belang te beoordelen of een in de wet genoemd belang in het geding is. U hebt uw aanvraag ingediend voor het wettelijke belang "ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren".

§ 9.4.2 van uw GBP verwoordt helder waarom aan verjaging ondersteunend afschot in de zomerperiode noodzakelijk is: "*De FBE acht het eveneens noodzakelijk om in de zomerperiode van 1 maart tot 1 november voor de soorten grauwe gans, brandgans en Canadese gans verjaging met ondersteunend afschot te laten plaatsvinden op kwetsbare gewassen. Schadebedragen voor intensieve teelten als groenten, bollen en plantmateriaal kunnen behoorlijk oplopen. Het is om die reden belangrijk ganzen schade zoveel mogelijk te voorkomen. Het belangrijkste schadegewas betreft echter overjarig grasland. Grote delen van Noord-Holland zijn bedekt met grasland, voor ganzen een goed voedselgewas. In de zomer is verjaging met ondersteunend afschot dus ook op grasland een belangrijke en noodzakelijke maatregel*".

In uw aanvraag verzoekt u de aangevraagde ontheffing te baseren op de schadegegevens in het GBP. Tabel 1a en 1b geven de uitgekeerde zomerschadecijfers per WBE weer in de periode 2008 tot en met 2013. Genoemde schadecijfers zien op de voorgaande ontheffingsperiode met een uitvoeringsperiode van 1 april tot 1 oktober. Wanneer de schadebedragen van maart en oktober worden meegerekend conform de nieuwe ontheffingsperiode komen de schadecijfers nog hoger uit. Ongeacht het gebruikte referentiekader blijkt dat in alle afzonderlijke WBE's en daarmee dus in de gehele provincie sprake is geweest van belangrijke schade in de zomerperiode.

WBEnaam	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Amstelland						
Banne Wormer Jisp en Neck			607			
Beemster Jagersvereniging	5.626	2.204	0	13.819	3.933	5.811
Dieen, de	1.188	3.612	0	0	0	810
Grootgeestmerambacht	9.422	7.520	4.831	80.848	19.703	4.422
Grootslag, Het	2.160	19.342	32.230	80.327	25.932	19.143
Haarlemmermeer	0	1.680	0	2.032	0	0
IJmeer en Vechtstreek	0	0	710	0	0	218
NM Loosdrechtse Plassen	0	0	222	435	473	377
Noorder-Koggenland e.o.	5.100	5.017	13.333	4.703	0	4.149
Noorderpark						
Noord-Kennemerland						
Noordkop, De	20.411	39.853	30.760	19.915	26.708	41.417
Oostzaan						
Ouwe Laand, 't	0	596	0	1.320	0	0
Purmer, de	910	529	1.469	6.840	468	7.038
Schermeer, de	6.398	1.735	6.273	1.500	6.696	1.459
Stad Edam	0	315	0	2.889	0	282
Texel	11.732	23.865	4.105	32.188	12.891	12.296
Uitgeest e.o.						
Gooi en Vechtstreek	0	0	0	409	0	0
Waterland e.o.	0	309	239	1.830	0	0
Waterland , St.Jachtbeheer	0	616	6.287	3.658	317	2.592
Westerkoggejagers	102	24.964	9.119	0	4.923	6.056
Wieringermeer, St. Jachtraad	23.509	28.955	39.007	50.451	8.463	4.931
Wijckermeer		500				
Zaanstreek	160	0	23.156	0	0	14.602
Zeevang	631	2.728	1.971	450	3.119	7.504
Zuid-Kennemerland						
totalen	**87.349**	**164.340**	**174.319**	**303.614**	**113.626**	**133.107**

Tabel 1a. Getaxeerde zomerschadecijfers op kwetsbare gewassen per jaar per WBE, (bron: schadecijfers Faunafonds, mei 2014). Tabel 7, p. 32 van het GBP.

WBEnaam	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Grootgeestmerambacht	1.467	1.042	3.138	0	1.647	0
Haarlemmermeer	0	0	0	0	0	0
NM Loosdrechtse Plassen	0	535	0	0	0	122
Wijckermeer	0	0	0	0	0	1.461
Grootslag, Het	0	5.451	3.616	3.189	5.493	1.944
Noorderpark	5.268	3.635	2.496	5.113	5.519	4.952
Ouwe Land, 't	0	2.896	960	14.052	4.131	5.668
Wieringermeer, Stichting jachtraad	0	1.687	3.996	1.522	9.216	6.367
Noord-Kennemerland	863	0	0	0	0	7.135
Stad Edam	0	1.058	0	1.512	2.880	11.866
Purmer, De	0	672	255	1.056	2.823	12.882
Waterland, St. Jacht- en Faunabeheer	4.592	4.222	9.918	26.069	15.148	14.925
Zuid-Kennemerland	756	4.120	5.273	6.608	10.080	16.027
Amstelland	1.994	7.312	7.758	21.744	16.549	25.327
Westerkoggejagers	1.040	5.470	9.260	11.303	20.560	35.296
Beemster Jagersvereniging	2.759	4.166	8.011	23.386	21.444	39.806
voor Gooi- en Vechtstreek	33.818	36.557	29.112	18.579	34.470	47.585
Waterland en omstreken	8.769	16.589	27.570	24.110	46.927	51.097
Oostzaan	1.949	7.032	15.031	29.662	44.235	56.894
Texel	19.705	19.674	30.988	30.969	42.818	58.905
Uitgeest e.o.	7.280	26.401	18.208	61.375	43.532	67.939
IJmeer en Vechtstreek	25.452	32.368	30.906	42.192	45.805	72.622
Noordkop, de	10.102	22.951	23.795	44.869	42.116	83.523
Noorder-Koggenland e.o.	13.627	19.054	29.682	68.945	30.550	88.231
Dieen, De	50.427	58.943	104.151	107.154	90.761	128.428
Banne Wormer, Jisp en Neck	17.445	20.198	32.023	54.525	59.162	189.261
Zaanstreek e.o.	49.819	56.337	104.235	127.713	164.563	234.509
Zeevang	29.612	59.258	77.445	125.992	153.417	295.178
Schermeer en omstreken, De	17.021	28.775	52.150	94.027	246.688	310.782
totalen	**303.765**	**446.403**	**629.977**	**945.666**	**1.160.534**	**1.868.732**

Tabel 1b. Getaxeerde zomerschadecijfers op overjarig grasland per jaar per WBE (bron: schadecijfers Faunafonds, mei 2014). Bijlage 11 bij het GBP, p. 27.

Wanneer onderscheid wordt gemaakt tussen overjarig grasland en kwetsbare gewassen blijkt dat niet in alle WBE's sprake is geweest van belangrijke schade op *zowel* overjarig grasland als kwetsbare gewassen. Wij vinden het in dit geval echter onwenselijk om onderscheid te maken tussen gewassoorten; indien een grondgebruiker schade (dreigt te) ondervind(t/en) moet het mogelijk zijn om gebruik te maken van de ontheffing, ook als in de desbetreffende WBE niet eerder schade is opgetreden aan het *specifieke* gewas maar wel aan andere gewassen. Grauwe gans, brandgans en Canadese gans (in al hun verschijningsvormen) komen in de gehele provincie voor en veroorzaken in de gehele provincie schade (zie ook tabel 2 voor schadecijfers per soort). Daarom moet aan verjaging ondersteunend afschot in de gehele provincie mogelijk zijn ter voorkoming van schade aan gewassen.

In tabel 2 zijn de schadecijfers over de periode 2009-2013 opgenomen, uitgesplitst per soort en met onderscheid naar winter- en zomerseizoen. In de tabel is zichtbaar dat de grootste zomerschades kunnen worden toegerekend aan grauwe gans en brandgans. Tevens wordt duidelijk dat de schade met een factor 2 (grauwe gans) tot 13 (brandgans) is vermenigvuldigd.

uitgekeerd bedrag [€]		totaal 2009	totaal 2010	totaal 2011	totaal 2012	totaal 2013
diersoort	periode					
grauwe gans	winter	€ 774.717	€ 868.771	€ 1.338.987	€ 1.554.669	€ 1.528.090
	zomer	€ 548.643	€ 588.462	€ 751.677	€ 1.017.099	€ 1.295.850
totaal grauwe gans		**€ 1.323.360**	**€ 1.457.233**	**€ 2.090.664**	**€ 2.571.768**	**€ 2.823.940**
kolgans	winter	€ 213.364	€ 222.027	€ 338.691	€ 350.241	€ 370.897
	zomer	€ 10.630	€ 12.243	€ 11.803	€ 13.065	€ 18.814
totaal kolgans		**€ 223.994**	**€ 234.270**	**€ 350.494**	**€ 363.306**	**€ 389.711**
brandgans	winter	€ 25.941	€ 37.615	€ 172.491	€ 136.108	€ 189.828
	zomer	€ 4.551	€ 7.461	€ 27.537	€ 34.950	€ 57.747
totaal brandgans		**€ 30.492**	**€ 46.076**	**€ 200.028**	**€ 171.058**	**€ 247.575**
rotgans	winter	€ 33.073	€ 29.680	€ 53.589	€ 46.757	€ 77.432
	zomer	€ 5.412	€ 5.224	€ 9.446	€ 14.310	€ 51.958
totaal rotgans		**€ 38.485**	**€ 34.904**	**€ 63.036**	**€ 61.067**	**€ 129.390**
canadagans	winter	€ 1.632	€ 0	€ 0	€ 1.704	€ 1.875
	zomer	€ 0	€ 0	€ 317	€ 77	€ 2.773
totaal canadagans		**€ 1.632**	**€ 0**	**€ 317**	**€ 1.781**	**€ 4.648**
boerengans e.d.	winter	€ 0		€ 0	€ 0	€ 0
	zomer	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
totaal boerengans e.d.		**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 0**
		€ 1.618.069	€ 1.776.656	€ 2.706.346	€ 3.172.869	€ 3.595.264

Tabel 2. Uitgekeerde schadecijfers per jaar per soort, uitgesplitst naar zomer en winter (bron: schadecijfers Faunafonds, maart 2014). Tabel 9, p. 34 van het GBP.

Conclusie

Op basis van de door u ingediende aanvraag en de daarbij behorende gegevens achten wij voldoende aangetoond dat er sprake is geweest en zal zijn van het optreden van belangrijke schade aan gewassen zoals bedoeld in artikel 68, lid 1, sub c, Ffwet. Het voorkomen van het ontstaan van deze schade wordt mogelijk gemaakt door de afgifte van deze ontheffing. Eveneens gelet op de door u ingediende aanvraag en de daarbij behorende gegevens achten wij het, mede gelet op de gewenste planmatigheid van de bestrijding van deze schade, noodzakelijk dat deze ontheffing voor langere tijd kan worden gebruikt. Op grond van het bepaalde in artikel 68, lid 5, Ffwet, wordt deze ontheffing daarom voor een periode van vijf jaren verleend. Gedurende deze vijf jaren kunt u deze ontheffing, al dan niet door middel van een machtiging, (laten) gebruiken op de percelen waar zich de schade als bedoeld in deze ontheffing voordoet of dreigt voor te doen.

Hierbij achten wij voldoende aangetoond dat genoemde schade in de zomerperiode voornamelijk wordt veroorzaakt door grauwe gans en brandgans. Gezien de landelijke vrijstelling is reeds aangetoond dat de Canadese gans in het gehele land belangrijke schade aan gewassen aanricht. Nu de Canadese gans reeds landelijk is vrijgesteld, is het vanuit uitvoeringsmogelijkheden gewenst om overeenkomstig beheer uit te kunnen voeren. Daarom worden in deze ontheffing dezelfde uitvoeringskaders voor Canadese gans mogelijk gemaakt, zijnde het uitvoeren op zon- en feestdagen en van een uur voor zonsopgang tot een uur na zonsondergang.

Andere bevredigende oplossingen

In onze beleidsnota is het uitgangspunt van de wet verankerd dat het ontstaan van (belangrijke) schade eerst voorkomen dient te worden voordat er overgegaan kan worden tot het doden van dieren. In uw GBP beschrijft u uitgebreid de verschillende preventieve en inrichtings-maatregelen die getroffen kunnen worden ten einde schade te kunnen voorkomen.

Onder preventieve maatregelen die op perceel niveau kunnen worden ingezet vallen de maatregelen zoals vereist door het Faunafonds (verjaging door visuele en akoestische middelen). In §8.3.1 op pagina 48 van uw GBP stelt u hierover: "*Voor het toepassen van schadebestrijding met het geweer bij kwetsbare gewassen is het uitgangspunt om voorafgaand minimaal 2 door het Faunafonds aanbevolen maatregelen te treffen, waarvan een akoestisch en een visueel. Op weide-, hooi- of graszaad percelen met een gewas ouder dan 6 maanden en granen en graszaad in de afrijpingsperiode is menselijke aanwezigheid als preventie naast afschot voldoende*". Voorgaande is ook als zodanig opgenomen onder voorschrift 4.

Het blijkt echter dat "*ondanks de huidige inzet van verjagingsmiddelen de schade in de achterliggende periode is toegenomen*" (uw GBP §8.3.1, pagina 48). Dit komt onder andere door gewenning, groei van de populaties en tevens omdat de effectiviteit afhankelijk is van de intensiteit, ruimtelijke schaal, afwisseling en de tijdsduur waarbinnen de maatregelen kunnen worden uitgevoerd. Hiermee wordt duidelijk dat inzet van de door het Faunafonds voorgeschreven verjagende middelen niet volledig als andere bevredigende oplossing kan worden beschouwd. Het intensiveren van verjaging door ondersteunend afschot uit te voeren kan dan als aanvullende maatregel worden ingezet om schade perceelgericht te voorkomen dan wel beperken.

Uw GBP beschrijft in §8.4 ook mogelijke inrichtingsmaatregelen die kunnen bijdragen aan het beperken van schade. Dit betreft het aanpassen van het opgroeihabitat/ruiplaats, plaatsen van rasters, waterpeilfluctuaties en verhogen van predatiedruk door het broedterrein toegankelijk te maken voor predatoren. Deze maatregelen kunnen leiden tot minder geschikt leef- en foerageergebied en daarmee een beperking van (de groei van) de populatie. Provincie Noord-Holland bevat echter zodanig veel geschikt leefgebied dat dit te beperkt of voornamelijk lokaal kan bijdragen aan het beperken van de schade. Het aanpassen van teelten kan voor individuele bedrijven een oplossing vormen maar kan niet provincie breed worden opgelegd, gezien de verstrekkende bedrijfseconomische gevolgen. Wij constateren dat dit nog verder wordt bemoeilijk doordat er nog geen geschikt gewas is gevonden dat als bevredigend alternatief kan worden aangemerkt (zie "Naar een gansveilig Schiphol", CLM 730-2010).

Conclusie
Uit uw GBP blijkt dat andere mogelijke, op dit moment in te zetten, minder ingrijpende maatregelen waar mogelijk worden ingezet. Wij onderschrijven de conclusie dat de genoemde, minder ingrijpende maatregelen (lokaal) effectief kunnen zijn maar opzichzelfstaand onvoldoende effect hebben om schade aan gewassen op de gewenste schaal te beperken.

Effectiviteit voorgestelde maatregelen

In §9.4.2 van uw GBP merkt u op: "*Verjaging met ondersteunend afschot kan in de zomerperiode een bijdrage leveren aan beperking van de schade op incidentele percelen. Het betreft in de zomerperiode alleen ganzen, die hier broeden en jaarrond verblijven. Grauwe gans, brandgans en Canadese gans zijn ook in de zomer in grote getale aanwezig en veroorzaken forse schade*".

In het Richtsnoer Ganzendoden (publicatie Raad voor Dieraangelegenheden, 2012) wordt in §2.3.3 het volgende opgemerkt over de inzet van afschot bij acute schade bij boerenbedrijven: "*Het doden van ganzen*

door middel van afschot heeft een afschrikkend effect dat bovendien bij herhaalde uitvoering kan leiden tot het verplaatsen van groepen ganzen". Het uitvoeren van aan verjaging ondersteunend afschot kan er dus aan bijdragen dat de ganzen (blijvend) worden verjaagd en schade wordt beperkt.
Nadeel is dat verplaatsing van de ganzen betekent dat er vervolgens schade op aanliggende percelen kan plaatsvinden omdat de ganzen zich daarheen verplaatsen. Zoals ons Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland stelt: *Verjaging is met name zinvol in combinatie met de beschikbaarheid van voldoende rust en voedsel op andere plaatsen.* Dit wordt geboden in de foerageergebieden (en/of de nog aan te wijzen rustgebieden). Verjaging is dan ook met name effectief als het wederkerend en bij voorkeur gecoördineerd wordt ingezet. Omdat de ontheffing in het gehele werkgebied van de FBE geldig is, is de mogelijkheid hiertoe aanwezig.

Conclusie
Van belang is om te beoordelen of de door u voorgestelde maatregelen een bijdrage zullen leveren aan het hoofddoel; het beperken dan wel voorkomen van schade aan gewassen. De hiervan afgeleide vraag is of aan verjaging ondersteunend afschot in de door u voorgestelde zone kan zorgen voor effectievere verjaging met als gevolg dat er minder schade aan gewassen optreedt. Dit is naar ons oordeel het geval.

Gunstige staat van instandhouding

De grauwe gans, brandgans en Canadese gans zijn ganzensoorten welke van nature op Europees grondgebied voorkomen. Eén van de voorwaarden waaraan voldaan moet worden voordat een ontheffing van de verboden in de wet kan worden verleend is dat de gunstige staat van instandhouding van de desbetreffende diersoorten niet in het gevaar mag komen. U verwijst in uw GBP (§7.2, pagina 43) naar het Natura 2000 doelendocument 2006 van het ministerie van LNV (thans EZ), waarin de volgende omschrijving van een landelijke minimum populatie is opgenomen: "*Hiermee wordt bij broedvogels gedoeld op het minimaal aantal noodzakelijke broedparen voor een duurzame landelijke populatie. Essentieel in het voorbestaan van de nationale populatie is het voorhanden zijn van voldoende sleutelpopulaties. Er wordt aangenomen dat voor de meeste broedvogelsoorten 20 sleutelpopulaties een garantie is voor een duurzame landelijke populatie, de landelijke minimumpopulatie wordt bepaald door het aantal gewenste sleutelpopulaties en het minimum aantal paren per sleutelpopulatie*". U geeft aan dat voor ganzen afgeleid sprake moet zijn van een landelijk minimum van 20 sleutelpopulaties wat zou leiden tot een minimum van 400 broedparen, plus niet broedende vogels en juvenielen (subadulte ganzen).

Grauwe gans
Uit uw GBP blijkt dat de broedpopulatie van grauwe gans in Noord-Holland sinds 2005 circa vervijfvoudigd is. Daarbij is het aantal broedparen toegenomen van 3.900 tot circa 20.000. Gezien de huidige aantallen die voorkomen in Noord-Holland en de beperkte aantallen ganzen die bij verjaagacties worden gedood (mede beperkt door het uitvoeringskader zoals vastgelegd in voorschrift 7) zal aan verjaging ondersteunend afschot er niet toe leiden dat de gunstige staat van instandhouding van de grauwe gans in gevaar komt.

Brandgans
Uit uw GBP blijkt dat de populatie van brandgans alleen al tussen 2011 en 2012 met zo'n 20% is toegenomen. U gaat in uw GBP uit van een gewenste stand van 1845 broedparen, een verdubbeling ten opzichte van de stand in 2008. Nu het hier niet gaat om populatiebeheer maar om verjaging zal de gewenste stand niet door deze maatregel worden gehaald, mede door de beperking in het aantal ganzen die bij verjaagacties mogen worden gedood (zie voorschrift 7). Gezien de aantallen brandganzen die in Noord-Holland broeden, de beperkte invloed op de populatie door de uit te voeren maatregel en een gewenste stand die ver boven een minimumpopulatiegrootte is gesteld zal aan verjaging ondersteunend afschot er niet toe leiden dat de gunstige staat van instandhouding van de brandgans in gevaar komt.

Canadese gans
Uit uw GBP blijkt dat het aantal broedparen van Canadese gans in Noord-Holland is toegenomen van circa 400 in 2005 tot circa 600-900 broedparen in 2011. Er geldt een landelijk minimum van 400 broedparen, een stand die dus enkel in Noord-Holland al wordt gehaald. Nu het hier niet gaat om populatiebeheer maar om verjaging zal de door u genoemde gewenste stand van 400 broedpaar in Noord-Holland niet door deze maatregel worden gehaald, mede door de beperking in het aantal ganzen die bij verjaagacties mogen worden gedood (zie voorschrift 7). Gezien de aantallen Canadese ganzen die in Noord-Holland broeden, de beperkte invloed op de populatie door de uit te voeren maatregel en een gewenste stand die ver boven een minimumpopulatiegrootte is gesteld zal aan verjaging ondersteunend afschot er niet toe leiden dat de gunstige staat van instandhouding van Canadese gans in gevaar komt.

Conclusie
Wij concluderen naar aanleiding van hetgeen hierboven en hoofdstuk 7.4 van uw GBP dat de gunstige staat van instandhouding van grauwe gans, brandgans en Canadese gans gezien de huidige populatiegrootte en het natuurlijk verspreidingsgebied niet in gevaar komen door het uitvoeren van aan verjaging ondersteund afschot. Wij beoordelen uw aanvraag op dit punt dan ook positief.

Aangezien alle hybride varianten van de eerder genoemde soorten niet kunnen worden gerekend tot de beschermde inheemse diersoorten hoeft het effect van de voorgenomen acties op de gunstige staat van instandhouding voor deze soorten en hybriden niet getoetst te worden.

Middelen

De aangevraagde middelen om de aangevraagde soorten te kunnen doden zijn geweer en hond. Met gebruikmaking van de middelen geweer en hond zal in de meeste gevallen effectief opgetreden kunnen worden. Hierbij moet worden opgemerkt dat de hond uitsluitend gebruikt zal worden als hulpmiddel om eventueel gewonde dieren op te sporen wanneer deze zich verscholen houden en/of afgeschoten dieren te apporteren. De hond is niet aangevraagd als middel om daadwerkelijk mee te doden, het is slechts een hulpmiddel. Het doden zal gebeuren met het geweer.

Overige toestemmingen

Gebruik van het geweer van één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang

U vraagt ontheffing om het geweer te mogen gebruiken vanaf één uur voor zonsopgang tot één uur na zonsondergang. In uw GBP geeft u aan (p. 60/61): "*De FBE acht het gewenst dat de beoogde maatregelen, met name afschot en vangacties mogelijk zijn vanaf 1 uur voor zonsopgang tot en met één uur na zonsondergang. Ganzen verplaatsen zich met name in de schemering tussen foerageergebied en slaapplek. Opstelling van de jager en voorbereiding voor de uitvoering van maatregelen is dan effectief. Zowel gelet op het gedrag van de ganzen als de praktische uitvoerbaarheid voor de uitvoerders van de maatregelen is het gewenst deze extra tijdsruimte te kunnen benutten. Dit geldt ook voor Canadese gans, die met behulp van de landelijke vrijstelling kan worden bestreden, maar waar de uitbreiding buiten de daglichtperiode zinvol is*". In de goedkeuring van het GBP hebben wij geoordeeld dat voor uitvoering vanaf één uur voor zonsopgang en tot één uur na zonsondergang aanvullende onderbouwing nodig is, om de noodzaak en effectiviteit van deze aanvullende maatregel aan te tonen.

27 en 30 maart 2015 hebben wij aanvullende informatie ontvangen. In deze aanvullende informatie wordt uw stelling in het GBP dat de grootste trek van ganzen tussen foerageergebied en slaapplek plaatsvindt in de schemering nader onderbouwd. Zowel Smits & Lensink (2014), Ebbinge *et al.* (2007) als Fijn *et al.* (2007) concluderen dat ganzen in grote getalen trekken in de schemering. Hierbij vindt de trek doorgaans plaats vanaf minimaal een half uur voor zonsopgang en tot minimaal een half uur na zonsondergang, uitlopend tot een uur voor en na respectievelijk (Fijn *et al.*, 2007). Dit beeld wordt ook bevestigd

wanneer de aankomst- en vertrektijden van de ganzen in de Schipholzone worden beschouwd (uw aanvulling van 30 maart 2015, ons kenmerk 577935/592897). Hierbij vindt het merendeel van de vliegbewegingen in de Schipholzone plaats in het half uur voor en half uur na, waarbij de vliegbewegingen buiten de Schipholzone dus al eerder zijn aangevangen.

Schade kan vooral worden voorkomen als bereikt kan worden dat ganzen verjaagd worden voor foerageren kan aanvangen. Door aan verjaging ondersteunend afschot in te zetten in die periodes dat ganzen zich willen vestigen op (potentiële) schadepercelen worden de ganzen effectiever verjaagd. U heeft duidelijk inzichtelijk gemaakt dat het uur voor zonsopgang en het uur na zonsondergang een zeer belangrijke periode is om aan verjaging ondersteunend afschot uit te kunnen voeren, zo niet de belangrijkste gezien het grote aantal vliegbewegingen. Omdat het doden van ganzen door middel van afschot een afschrikkend effect heeft - dat bovendien bij herhaalde uitvoering kan leiden tot het verplaatsen van groepen ganzen- draagt deze intensievere vorm van verjaging bij aan het blijvend verjagen van ganzen op (potentiële) schadelocaties. Op basis van de informatie in uw GBP en de aanvullende informatie hierop oordelen wij dan ook dat het gebruik van het geweer een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang noodzakelijk is. Wij verlenen u daarom deze ontheffing.

Gebruik van het geweer op zon- en feestdagen.
U vraagt ontheffing om het geweer ook op zon- en feestdagen te kunnen gebruiken. De basis hiervoor ligt in het feit dat schade week- en jaarrond kan optreden. Het is met de huidige schadecijfers ongewenst om 1 dag per week geen aan verjaging ondersteunend afschot te kunnen uitvoeren, nu in voorgaande beheerperioden is gebleken dat enkel de verjagende middelen zoals voorgeschreven door het Faunafonds doorgaans onvoldoende zijn om op zichzelf staand schade te voorkomen. Het is tegenstrijdig om de inspanningen gedurende de werkweek ongedaan te maken door op zon- en feestdagen geen intensievere verjaging te kunnen inzetten. Wij verlenen u daarom deze ontheffing.

Natuurbeschermingswet

De onderhavige ontheffing wordt aan u afgegeven op grond van de Flora- en faunawet. Op grond van de huidige Natuurbeschermingswet 1998 geldt tevens een vergunningplicht voor activiteiten in of nabij Natura 2000-gebieden die een verslechterend effect kunnen hebben op de kwalificerende habitattypen of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Gezien de aard van de activiteiten is er mogelijk tevens een vergunning op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 noodzakelijk. Een beoordeling - en indien van toepassing een vergunning - zijn

noodzakelijk voor tot uitvoering in of grenzend aan Natura 2000-gebieden kan worden overgegaan.

Conclusie

Wij beoordelen uw aanvraag van 6 maart 2015 voor een ontheffing (op grond van artikel 68 van de wet), in het belang van het voorkomen van schade aan gewassen als deugdelijk gemotiveerd. De aanvraag voldoet aan het gestelde in:

- de Handreiking overzomerende ganzen;
- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland (2007);
- het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland;
- het Ganzenbeheerplan Noord-Holland 2015-2020.

Uit de door u aangeleverde onderbouwing blijkt naar onze mening voldoende dat het belang van schade aan gewassen in het geding is. U heeft voldoende aangetoond dat schade door de soorten grauwe gans, brandgans en Canadese gans binnen het werkgebied van de FBE in de provincie Noord-Holland zo veel mogelijk moeten worden beperkt door middel van het uitvoeren van aan verjaging ondersteunend afschot.

Het is ons niet gebleken dat er momenteel een andere bevredigende oplossing bestaat waardoor de inzet van het voorgestelde beheer niet noodzakelijk is.

Er is met zekerheid geen effect op de gunstige staat van instandhouding van de grauwe gans, brandgans en Canadese gans.

Het, zoals in uw aanvraag en GBP beschreven, uitvoeren van aan verjaging ondersteunend afschot om schade aan gewassen te voorkomen en te beperken beoordelen wij daarom als afdoende onderbouwd.

Bijgaand treft u ons besluit aan waarmee wij in verband met het voorkomen dan wel beperken van schade aan gewassen:

- u de door u aangevraagde en door ons nodig geachte ontheffing verlenen voor het, in het werkgebied van de FBE in de provincie Noord-Holland, met ondersteunend afschot verjagen van grauwe gans, brandgans en Canadese gans.

In dit besluit nemen wij voorschriften en bepalingen op, onder andere betreffende toezicht en handhaving.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Unitmanager Vergunningen Omgeving
dhr. drs. K.W. Broersen

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

Kopie aan: Faunafonds, Ministerie van Economische Zaken, Stichting De Faunabescherming.

1 bijlage(n)
- Faunafonds advies

Besluit

Flora- en faunawet besluitnummer 14 (2015)

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland;

Gelezen
- het Ganzenbeheerplan 2015-2020 van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland;
- de aanvraag van de Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland van 6 maart (577936/578415);
- uw aanvullingen van 27 en 30 maart 2015 (577935/592900 en 577935/592897).

Gelet op
- artikel 68 van de Flora- en faunawet;
- de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland van 17 december 2007;
- het Uitvoeringsbeleid Ganzen Noord-Holland van 27 mei 2014;
- het GS-besluit over het Ganzenbeheerplan 2015-2020 van 3 maart 2015.

Overwegende dat
- de aanvraag voldoet aan de door ons gestelde eisen in de Beleidsnota Flora- en faunawet Noord-Holland en het Uitvoeringskader Ganzen Noord-Holland;
- de basis van de ingediende aanvraag is gelegen in het door Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland vastgestelde Ganzenbeheerplan 2015-2020;
- voldoende is aangetoond dat er sprake is van belangrijke schade aan gewassen in het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Noord-Holland in de zomerperiode (1 maart – 1 november);
- voldoende is aangetoond dat deze schade wordt veroorzaakt door grauwe gans, brandgans en Canadese gans;
- in voldoende mate blijkt dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- het verjagen met ondersteunend afschot een effectief middel is om verjaging te intensiveren en daarmee schade te beperken dan wel te voorkomen;
- door het verlenen van de gevraagde ontheffingen de gunstige staat van instandhouding van de beschermde inheemse diersoorten niet in het geding zal komen;
- het Faunafonds positief heeft geadviseerd over het Ganzenbeheerplan 2015-2020;

- het opzettelijk verontrusten van grauwe gans en brandgans reeds is toegestaan op grond van de Verordening vrijstellingen Flora- en faunawet Noord-Holland;
- het opzettelijk verontrusten en doden van Canadese gans reeds is toegestaan op grond van de landelijke vrijstelling;
- geen vrijstelling is of kan worden verleend bij of krachtens enig ander artikel van de Ffwet.

Besluiten

1. Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 68, lid 1, sub c van de Flora- en faunawet ontheffing te verlenen van:
   a. artikel 9 Flora- en faunawet (het verbod dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen);

   om op alle gronden liggend binnen het werkgebied van de Faunabeheereenheid, aan verjaging ondersteunend afschot te plegen op grauwe gans (*Anser anser*), brandgans (*Branta leucopsis*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen.
2. Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland te Haarlem op grond van artikel 68, lid 1, sub c van de Flora- en faunawet ontheffing te verlenen van:
   a. artikel 74, lid 1, sub c Ffwet (verbod op het gebruik van het geweer op zon- en feestdagen);
   b. artikel 7, lid 9, sub a van het Besluit beheer en schadebestrijding dieren (verbod gebruik geweer voor zonsopgang en na zonsondergang);

   om het geweer weekrond en van een uur voor zonsopkomst tot een uur na zonsondergang te mogen inzetten bij het plegen van ondersteunend afschot op grauwe gans (*Anser anser*), brandgans (*Branta leucopsis*), Canadese gans (*Branta Canadensis*) en verwilderde gedomesticeerde en/of hybride ganzen in al hun verschijningsvormen;
3. De gelding van deze ontheffing in foerageer- en rustgebieden wordt nader bepaald als volgt:
   a. in de periode **tot**dat door ons rustgebieden zijn aangewezen geldt deze ontheffing niet in de foerageergebieden in de periode van 1 november tot 1 april.
   b. in de periode **na**dat door ons rustgebieden zijn aangewezen geldt deze ontheffing niet in de rustgebieden:
      i. van 1 november tot 1 april indien daar de grauwe gans (*Anser anser*) en/of de kolgans (*Anser albifrons*) aanwezig zijn/is;

ii. in de periode van 1 november tot 1 mei indien daar de brandgans (*Branta leucopsis*) aanwezig is
iii. in de periode van 1 november tot 1 juni indien daar de rotgans (*Branta bernicla*) aanwezig is.

c. Indien foerageer- of rustgebieden, al dan niet gedeeltelijk, overlappen met Natura 2000-gebieden waarvoor op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een vergunning is afgegeven voor de handelingen zoals mogelijk gemaakt door deze ontheffing, is het onder 3a en 3b genoemde niet van toepassing daar waar sprake is van overlap;

4. Aan Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland toestemming te verlenen als bedoeld in artikel 10, lid 1 in samenhang met artikel 5, lid 1, sub a en b Besluit beheer en schadebestrijding dieren voor het gebruik van de middelen geweer en hond;
5. Op grond van artikel 79 van de Flora- en faunawet aan dit besluit de navolgende voorschriften en beperkingen te verbinden.

Bepalingen en voorschriften

1. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland blijft als houder van de ontheffing verantwoordelijk voor het naleven van de bepalingen en voorschriften die aan deze ontheffing zijn verbonden;
2. De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland kan jachtaktehouders door middel van een machtiging gebruik laten maken van deze ontheffing. De gemachtigde dient daarom - tezamen met de machtiging – een kopie van deze ontheffing van de Faunabeheereenheid te ontvangen. Elke doormachtiging kan slechts binnen één kalenderjaar worden gebruikt in de periode van 1 maart tot 1 november. Elk kalenderjaar dient dus bij u een nieuwe machtiging te worden aangevraagd;
3. Een kopie van de machtiging, de ontheffing, grondgebruikers-verklaring en de jachtakte(s) moeten aantoonbaar aanwezig zijn op of nabij het veld waar de uitvoerders gerechtigd tot uitvoering zijn. Met uitzondering van de jachtakte mogen genoemde documenten langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
4. Vóór dat er van deze ontheffing gebruik kan worden gemaakt, dient de grondgebruiker, alleen voor kwetsbare gewassen en buiten de weidevogelgebieden zoals begrensd in het provinciale Natuurbeheerplan, minimaal twee werende middelen (1 akoestisch, 1 visueel) te hebben ingezet zoals deze voor de diersoort gans zijn omschreven in de Handreiking Faunaschade van het Faunafonds.
5. Daar waar de uitvoering van deze ontheffing de inzet van preventieve middelen vereist, mag ten tijde van "aan verjaging

ondersteunend afschot" het akoestisch middel uitgeschakeld zijn. Dit middel moet echter altijd aantoonbaar op of in de directe nabijheid van het verjaagperceel aanwezig zijn.

6. Het gebruik van deze ontheffing mag niet eerder plaatsvinden dan nadat de gemachtigde onder opgaaf van naam, telefoonnummer gebruiker(s) en aard van de voorgenomen handelingen:
   a. hiervan per mail of telefonisch melding heeft gemaakt door per week (maandag t/m zondag) de beoogde locaties, datum(s) en tijdstippen via meldenffw@noord-holland.nl of via het servicepunt SVT (0800-9986734, kies optie één; milieuklachten) door te geven EN;
   b. indien locaties, datum(s) en/of tijdstippen van gemelde uitvoering wijzigen, deze wijzigingen telefonisch meldt via het servicepunt SVT (0800-9986734, kies optie één; milieuklachten).
7. De gemachtigde mag zich laten vergezellen door mede-uitvoerders. Per verjaagactie mogen per verjaagperceel niet meer dan vijf geweerdragers worden ingezet en niet meer dan vier vogels per ingezet geweer worden gedood. Als de te verjagen vogels zijn verdreven, wordt een verjaagactie geacht te zijn beëindigd. Bij opnieuw invallende dieren vangt een nieuwe verjaagactie aan.
8. De gemachtigde en degenen die de gemachtigde bijstaan mogen zich uitsluitend bevinden op het perceel waarvoor de machtiging is afgegeven of het direct er aan grenzende perceel/water, zodanig dat er uitvoering kan worden gegeven aan beheer op het schadeperceel.
9. Gedode dieren dienen in ieder geval ter voorkoming van de verspreiding van ziekten zo spoedig mogelijk te worden opgeruimd.
10. Op de naleving van het in of krachtens de wet gestelde, daaronder begrepen deze ontheffing, wordt toezicht gehouden door de door de provincie Noord-Holland aangewezen ambtenaren en andere daartoe bevoegde personen.

Geldigheid

Deze ontheffing is geldig vanaf de dag na verzending tot 3 maart 2020 en kan worden gebruikt in de periode vanaf 1 maart tot 1 november.

Conform artikel 74, lid 1, sub a, Ffwet mag uitvoering op grond van deze ontheffing alleen plaatsvinden op velden die voldoen aan de krachtens artikel 49, Ffwet gestelde eisen.

Indien deze ontheffing gebruikt wordt in of grenzend aan Natura 2000-gebied, dient er een beoordeling te hebben plaatsgevonden in het kader

van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet). Houder van deze ontheffing is zelf verantwoordelijk voor de afstemming met de Nbwet.

Rapportageplicht

De Stichting Faunabeheereenheid Noord-Holland rapporteert jaarlijks middels het jaarverslag aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland over de, op basis van deze ontheffing, uitgevoerde maatregelen. Deze rapportage kan worden gestuurd aan Gedeputeerde Staten, Postbus 3007, 2001 DA te Haarlem ter attentie van de Sector Handhaving (SVT/HH).

Dierenwelzijn

Wellicht ten overvloede wijzen wij u op de zorgplichtartikelen zoals deze zijn geregeld in de Flora- en faunawet en in het bijzonder artikel 73 van de Flora- en faunawet, welke luidt: "*Bij de bestrijding van schade en overlast bij of krachtens de artikelen 65 tot en met 70 dan wel krachtens een ontheffing als bedoeld in artikel 75, dient onnodig lijden van dieren te worden voorkomen*".

Wijziging en intrekking

Deze ontheffing kan op grond van de criteria genoemd in artikel 80 van de Ffwet worden gewijzigd of ingetrokken. Dit is bijvoorbeeld het geval als in strijd met de aan deze ontheffing verbonden voorschriften wordt gehandeld.

Wij zullen dit besluit in de Staatscourant en op de website van de provincie Noord-Holland publiceren.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

Unitmanager Vergunningen Omgeving
dhr. drs. K.W. Broersen

Deze brief is digitaal vastgesteld en daarom niet ondertekend.

1 bijlage:
- Bijlage 1 – Advies Faunafonds

Bezwaar
Als u belanghebbende bent kunt u binnen zes weken na de verzending, uitreiking of publicatie van dit besluit schriftelijk bezwaar aantekenen. Het bezwaarschrift kunt u sturen aan Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 123, 2000 MD Haarlem.
Ook kunt u voor meer informatie de provinciale website bezoeken: www.noord-holland.nl.

Kopie aan: Faunafonds, Ministerie van Economische Zaken, Stichting De Faunabescherming.